د زده کولو او ښودلو د حلقو جدول

د ښځې درې حقونه

(قِسط اوّل)

د 17 اپریل، 2025ء

د زده کولو او ښودلو د حلقو جدول

(1): پۀ مختلفو موضوعاتو باندې مختصر بیان: 5 منټه (2): دُعا یادول: 5 منټه (3): [د خپلو اعمالو] جائزه : 5 منټه، ټول وخت: 15 منټه-

نن به د زده کولو او ښودلو پۀ حلقو کښې د ښځې درې حقونه (قسط اوّل) ښودلے شي او د نوؤ جامو د اغوستو پۀ وخت به لوستلے کیدونکې دُعا یادولے شي- پۀ اخره کښې به د نیک اعمال رسالې نه اجتماعي جائزه هم اخستے کیږي- اِنْ شَآءَ اللّٰهُ الْکَرِیم!

د دُرُود شریف فضیلت

د اخري نبي، رسولِ هاشمي صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارک دے: کوم مسلمان چې پۀ ما باندې پۀ ورځ کښې یو زر [1000] کرته دروږ پاک لولي هغۀ به تر هٰغه وخته پورې نۀ مرِ کیږي تر څو پورې چې پۀ جنّت کښې خپل ځائے اونه ویني- [1]

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د ښځې درې حقونه (قِسط اوّل)

آیت مبارک

اللّٰه پاک فرمائیلي دي:

اَلَّذِیْنَ اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖؕ اُولٰٓىٕكَ یُؤْمِنُوْنَ بِهٖؕ

(پاره :1، سورۀ البقره :121)

[مفهوم] ترجمهٔ کنزُالعِرفان: هٰغه خلق چا ته چې مونږ کتاب ورکړے دے نو هغوئي د هغې تلاوت کوي څنګه چې د تلاوت کولو حق دے هُم دا خلق پۀ دې ایمان لري.

[1] ... الترغیب فی فضائل الاعمال ، باب مختصر من الصلاۃ...الخ ، صفحه:14، حدیث:19۔

يعنې څنګه چې په ښځو باندې د خاوندانو حقونه ادا کول واجب دي هم داسې په خاوندانو باندې هم د ښځو حقونه ادا کول لازمي دي- (1)

د خوږ مصطفٰے صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارک

خوږ آقا و مولا، مکي مَدَني مصطفٰے صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائيلي دي: په خلقو کښې بدترين کَس هٰغه دے کوم چې په خپل کور والؤ باندې تنګي کوي، عرض وکړے شو: يا رسولَ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! تنګي کولو والا څنګه تنګي کوي؟ اوئې فرمائيل: چې کله هغهٔ کور ته داخل شي نو د هغهٔ ښځه د هغهٔ نه ويريږي، د هغهٔ بچے تښتي، څنګه چې هغهٔ د کور نه بهر ووځي، د هغهٔ ښځه او نور کور والا خوشحاله شي (لکه چې د هغوئي د سر نه څهٔ مصيبت لرې شوے وي)- (2)

د ښځې درې حقونه

د انسان په اهمو رشتو کښې د ښځې او د خاوند رشته هم ده، اِسلام د ښځې او د خاوند ډير حقونه بيان کړي دي، د کومو ادا کول چې ډير ضروري دي چې بعضې وخت د ښځې او د خاوند د يو بل د حقونو د خيال نهٔ ساتلو په وجه کور ماتيږي، نن به مونږه د ښځې د دريو حقونو د زده کولو سعادت حاصلوو-

وړومبے حق: مهر ادا کول

وضاحت: مهر ادا کول واجب دي- په قرآنِ کريم کښې دي:

فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ؕ (پاره:5، سورۃ النساء :24)	[مفهوم] ترجمهٔ کنزُالعِرفان: [نو] د هغوئي مقرره مهر هغوئي ته ورکړئ-

د مهر کم نه کم مقدار 10 درهمه يعنې دوه تولې، اووه نيمې ماشې سپين زر يا د

1... تفسير خزائن العرفان ، پاره:2، سورۃ البقره، تحت الآيت :128-

2... معجم اوسط ، جلد:6، صفحه:687، حديث:8798-

دې قيمت دے، [1] د سپينو زرو قيمت کميږي او زياتيږي، ځکه پۀ قيمت کښې د هغې ورځې لحاظ دے پۀ کومه ورځ چې نکاح شوې وي، مثلاً پۀ 10 اپريل کال 2025 د سپينو زرو قيمت: د تولې پۀ سر 3161 روپۍ دے- پۀ دې لحاظ سره به د مهر کم نه کم مقدار تقريباً 8298 روپۍ جوړيږي-

دويم حق: نفقه (يعني خرچه) ورکول

وضاحت: پۀ نفقه کښې درې خيزونه شامل دي: ❀ خوراک څښاک ❀ جامې ❀ او د اوسيدو د پاره کور- [2] پۀ کال کښې دوه جوړې جامې ورکول واجب دي- [3] او د ښځې د اوسيدو (يعني کم از کم د بيلې کمرې) انتظام هم د خاوند پۀ ذمه واجب دي- [4]

دريم حق: اَمۡرٌ بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَنَهۡیٌ عَنِ الۡمُنۡکَر (د نيکۍ حکم کول او د ګناه نه منع کول)

وضاحت: د ښځې پۀ حقونو کښې دا هم دي چې خاوند به هغې له ❀ د نيکۍ دعوت ورکوي ❀ او د ګناه نه به يې منع کوي، هغې ته به ❀ د نمونځ ❀ د روژې ❀ د قرآنِ پاک د تلاوت وغيره د نورو نيکو کارونو حکم کوي ❀ د بے پردې کيدو وغيره د ګناه د کارونو نه به يې منع کوي- پۀ قرآنِ کريم کښې دي:

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا قُوۡۤا اَنۡفُسَكُمۡ وَاَهۡلِيۡكُمۡ نَارًا (پاره : 28، سورۃ التحريم :06)	[مفهوم] ترجمهٔ کنزُ العِرفان: اے ايمان والؤ! خپل ځانونه او د خپل کور کسان د هغه وور نه بچ کړئ-

خوږ آقا و مولا، مکي مَدَني مصطفٰے صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلے دے: سړے د خپل کور والؤ نګران دے، د دۀ نه به د دۀ د کور والؤ پۀ باره کښې پوښتنه کيږي- [5]

1... فتاوی رضويه ، جلد:12، صفحه:162، ملخصاً-
2... بهار شريعت ، جلد:2، صفحه:260، ملخصاً-
3... بهار شريعت ، جلد:2، صفحه:266 -
4... بهار شريعت ، جلد:2، صفحه:260، ملخصاً-
5... بخاری ، کتاب الجمعه ، باب الجمعة فی القری والمدن، صفحه:274، حديث:893-

دوهرائي

نن مونږه د ښځې درې حقونه زده کړل: (1): مهر ادا کول (2): نفقه (يعني خرچه) ورکول (3): اَمۡرٌبِالۡمَعۡرُوۡفِ وَنَهۡیٌ عَنِ الۡمُنۡكَر (د نيکۍ حکم کول او د ګناه نه منع کول)-

د ښودلو او زده کولو په حلقو کښې يادولو والا دُعا

د نوؤ جامو د اغوستو په وخت لوستونکې دُعا

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِیۡ کَسَانِیۡ مَآ اُوَارِیۡ بِهٖ عَوۡرَتِیۡ وَاَتَجَمَّلُ بِهٖ فِیۡ حَیَاتِیۡ

ترجمه: د **الله پاک** شُکر دے چې هغهٔ ما ته هٰغه جامې واغوستلې په کومو چې زهٔ خپل سَتر پټووم او په ژوند کښې د دې نه ښائيست حاصلووم-(1)

د اجتماعي جائزې طريقه (72 نيک اعمال)

د روزانې 56 نيک اعمال:

(1): آيا ښه ښه نيتونه مو کړي ؟ (2): آيا پينځه واړه نـمونځونه مو د جَمعې سره ادا کړي؟ (3) : آيا د هر نـمونځ نه مخکښې مو د نـمونځ دعوت ورکړے؟ (4): آيا د شپې مو سُوْرَةُ الْمُلْک ولوستلے يا اوريدلے؟ (5): آيا د هر نـمونځ نه پس مو آية الـکرسي، تسبيحِ فاطمه، سُورَةَ الِاخلاص لوستلے؟ (6): آيا د کنزُ الايمان نه مو 3 آيتونه يا مو د صِراطُ الـجنان نه 2 صفحې د ترجمې او تفسير سره لوستلې يا اوريدلې؟ (7): آيا د شجرې اوراد مو لوستلې؟ (8): آيا 313 کرته مو دُرُود شريف لوستلې ؟ (9): آيا سترګې مو د ګناهونو نه بچ ساتلې؟ (10): آيا غوږونه مو د ګناهونو نه بچ ساتلې؟ (11): آيا د فضول نظر نه په بچ کيدو سره مو نظر ښکته ساتلے؟ (12): آيا 12 منټه مو د مکـتبة الـمدينه اصلاحي کتاب لوستلے؟ (13): آيا

1... ترمذی ، احاديث شتى ، باب من ابواب الدعوات ، صفحه:314، حديث:3560۔

د اذان او د اقامت جواب مو ورکړے؟ (14): آیا د غصې علاج مو کړے؟ (15): آیا خپله جائزه مو اخستلې ده؟ (16): آیا د خپل نګران تابعداري مو کړې؟ (17): آیا د تاسو او د جي پهٔ وئیلو سره مو خبرې کړې ؟ (18): آیا پهٔ مدرسة الـمدینه بالغان کښې مو سبق وئیلے،یا بل چاته مو ښودلے؟ (19): آیا د ماسخوتن د جَمعې نه پس پهٔ دوو ګینټو کښې کور ته رسیدلي یئ؟ (20) : آیا دوه ګینټې مو پهٔ دیني کارونو باندې لګولې ؟ (21): آیا د سحر د نـمونځ د پاره مو راپاڅول کړې ؟ (22): آیا د نورو کوروںو ته مو د کتلو نه ځان بچ کړے؟ (23): آیا پهٔ کور کښې مو درس ورکړے؟ (24) : آیا د جومات درس مو ورکړے یا اوریدلے؟ (25): آیا د سُنَّت مطابق مو جامې اغوستلې ؟ (26): آیا د زلفو د پریښودو پهٔ سُنَّت باندې مو عمل کړے؟ (27): آیا یو موتے ګیره مو شته؟ (28) : آیا د ګناه کولو پهٔ شکل کښې مو فوراً توبه کړې ؟ (29): آیا د سُنَّت مطابق مو خوراک کړے؟ (30): آیا مسلمانانو ته مو سلام کړے؟ (31) : آیا څهٔ نا څهٔ مو پهٔ سُنَّتو باندې عمل کړے؟ (32): آیا د ماسپښین سنتِ قبلیه مو د فرضو نه مخکښې ادا کړې؟ (33): آیا تهجد یا صلوٰۃُ اللیل مو ادا کړې؟ (34): آیا د اَوَّابِیْن یا اِشْرَاق او څاخت نـمونځ مو کړے؟ (35):آیا د مازدیګر یا د ماسخوتن سُنتِ قبلیه مو ادا کړې؟ (36): آیا پهٔ 12 دیني کارونو کښې مو د یو دیني کار ترغیب ورکړے؟ (37) : آیا د نورو نه غوښتلے شوي څیزونه خو مو نه دي استعمال کړې ؟ (38): آیا د دروغو، غیبت او چغلۍ نه مو ځان ساتلے؟ (39): آیا د څهٔ وخت د پاره مو مَدَني چینل کتلے؟ (40): آیا ذاتي دوستي خو مو نهٔ ده کړې؟ (41): آیا پهٔ وخت باندې مو قرض ادا کړے؟ (42): آیا د عاجزۍ داسې الفاظ خو مو نهٔ دي وئیلي چې زړهٔ مونهٔ وي منلي؟ (43): آیا د صفایۍ او سلیقې خیال مو ساتلے؟ (44): آیا د مسلمانانو د عیبونو پرده مو ساتلې ؟ (45): آیا د سحر د نـمونځ نه پس مو د تفسیر اوریدو /بیانولو پهٔ حلقه کښې شرکت کړے؟ (46): آیا د څهٔ نا څهٔ جائز

کار نه مو مخکښې مو بِسۡمِ‌الله وئيلې ؟ (47): آيا چوک درس مو کړے يا اوريدلے؟ (48): آيا مور پلار او پير او مرشد ته مو ايصالِ ثواب کړے؟ (49): آيا د اِسرَاف نه مو ځان بچ کړے؟ (50): آيا د ټريفک د قوانينو پابندي مو کړې ؟ (51): آيا د تنظيمي طريقې مطابق مو مسئله حل کړې ؟ (52): آيا د ژبې د ګناهونو نه مو ځان بچ کړے؟ (53): آيا د فضول خبرو نه مو ځان بچ کړے؟ (54): آيا د ټوقو ټقالو، خندا، زړۀ ازارولو او پۀ کړس خندا نه مو ځان ساتلے؟ (55): آيا عمامه شريف مو پۀ سر کړې؟ (56): آيا د مور پلار اَدَب مو کړے؟

د قفلِ مدينه کارکردګي

❀ پۀ ليکلو خبرې کول 12 کرته ❀ پۀ اشاره باندې خبرې کول 12 کرته ❀ پۀ سترګو کښې د سترګو اچولو نه بغير خبرې 12 کرته-

هفته وار 9 نيک اعمال

(57): آيا د اِسلامي خوئيندو هفته وارې اجتماع ته مو څوک اِسلامي خور د کور نه ليږلې؟ (58): آيا هفته واره مَدَني مُذاکَرَه مو کتلې يا اوريدلې؟ (59): آيا پۀ هفته واره اجتماع کښې مو د اول نه تر اخره پورې شرکت کړے؟ (60): آيا يومِ تعطيل اِعتِکَاف مو کړے؟ (61): آيا د مريض يا غم زپلي تپوس يا غم خوارې او د چا پۀ وفات کيدو مو لاس نيوه کړې ؟ (62): آيا پۀ هفته کښې مو يوه ورځ روژه نيولې؟ (63): آيا هفته واره رساله مو لوستلې يا اريدلې؟ (64): آيا علاقائي دوره مو کړې ؟ (65): آيا مخکښې راتلونکي او اوس نۀ راتلونکو اِسلامي وروڼو مو د ديني ماحول سره تړون پيدا کړے؟